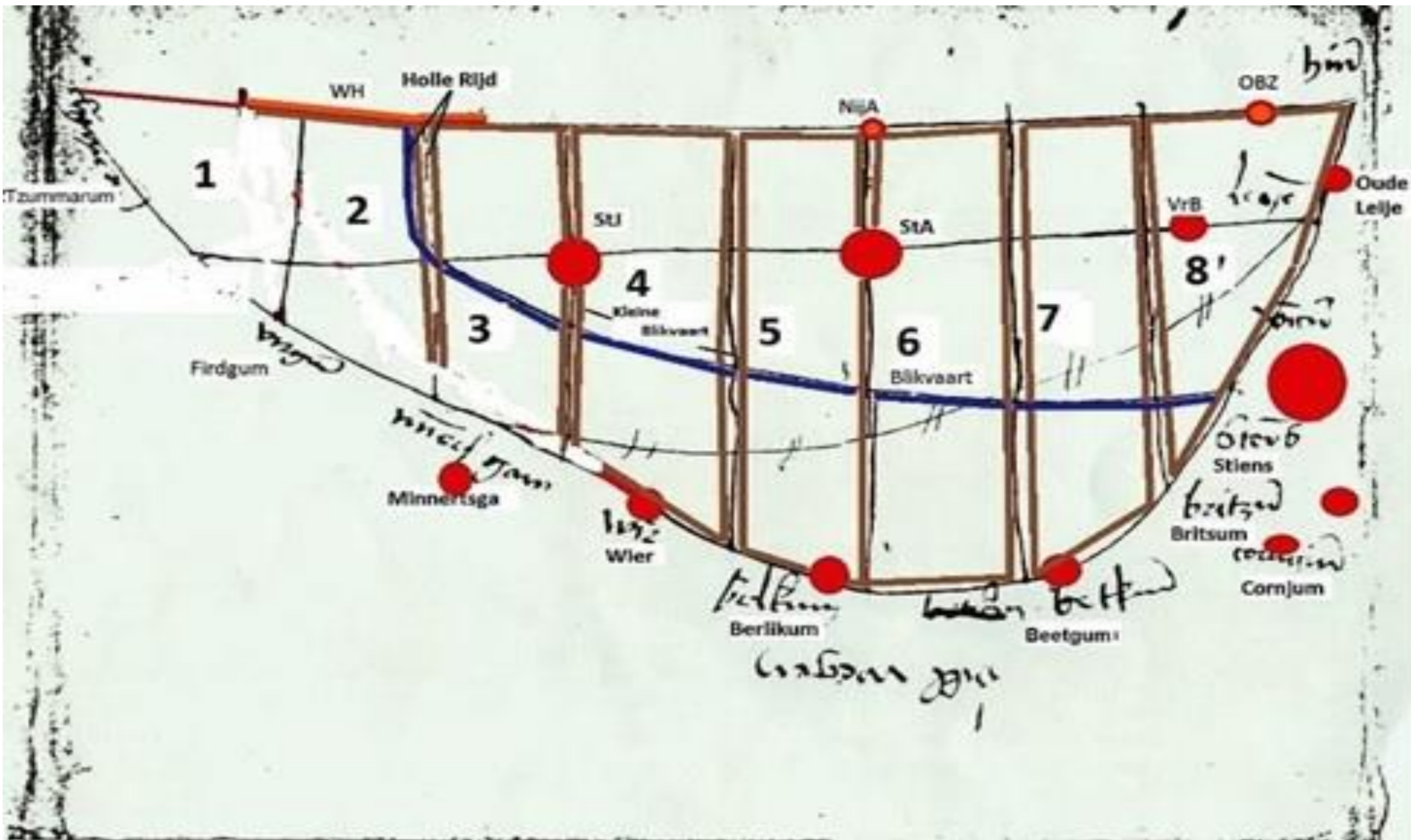

Afb. 1. Bill Wegen Vitus von Drachsdorff , datering nog niet bekend, bew. Sytse Keizer.8 stroken Dykshoek-Monniken Bildt.

Cartografie van ‘t Billând en ‘t Bildt

Ik zal u vertellen, hoe ‘t Billând, maar ook ‘t Bildt in kaart gebracht is oftewel over de Cartografie van ‘t Billând en ‘t Bildt.

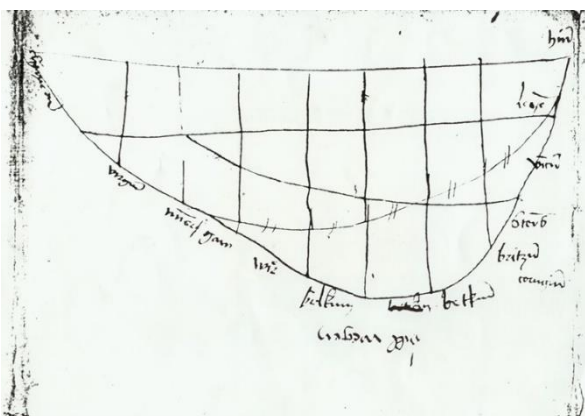
Ik heb een overzicht gemaakt van kaarten, waarop ‘t Billând en ‘t Bildt zijn afgebeeld. Hierbij zijn ook een aantal, waarbij zij onderdeel van een groter geheel er omheen, o.a. van Fryslân. Tot op dit moment heb ik zo’n 100 kaarten weten te vinden.

De oudste kaart van ‘t Bildt. (afb. 2)

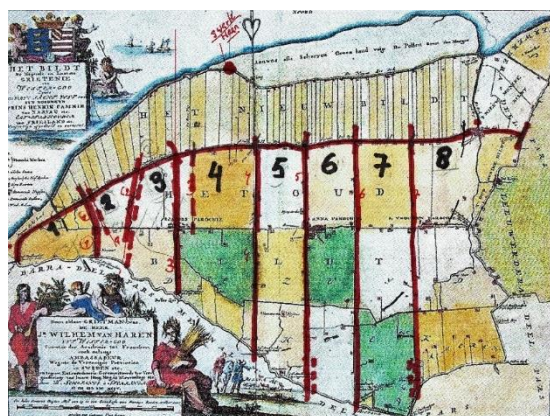
ca. 1504 De oudste kaart van het Bildt wordt toegeschreven aan een generaal van Hertog George van Saksen, Vitus von Drachsdorff. die door hem op de achterkant van de kaart “Abriss Stadt Groning” was geschetst. De precieze datering is nog niet bekend. De kaart is niet uitsluitend een ontwerp maar een weergave van de werkelijke situatie op het moment van het maken ervan, als je rekening houdt met mijn bevindingen. Bijvoorbeeld de Oudebildtdijk was geen afsluitdijk, maar eerst een 'n kwelderwal/zomerdijk en de Middeweg was ook een zomerdijk. Beide zijn hier als de twee bovenste horizontale lijnen duidelijk ingetekend. Ook is de al aanwezige waterweg: Holle Rijd (restant Sitkens Rijd) en Blikfaart duidelijk te zien.

Kijk nu naar afbeelding 1, mijn bewerking, vertaling van de eerste kaart naar de toestand, afmetingen en verhoudingen van nu anno 2022. (incl. de ook door Drachsdorff beschreven dorpen.) De latere Klaine Blikfaart , was dus toen nog verbonden met de Holle Rijd en de rest van deze waterweg is verder doorgetrokken richting Stiens. De andere gebogen lijn is fout getrokken, gezien de dubbele dwarslijntjes hierop.

De 7 wegen van Noord naar Zuid, van links naar rechts zijn: Westerdyk, Holle Rijd, Súdderdyk/kadal, Kouwe Weg, Noorderdyk, Súdderweg, Langhústerweg en Attesweg. Deze waren toen waarschijnlijk nog geen brede, meer verharde wegen en zijn toen wel ingetekend. Met het tekenen van deze wegen van Noord-Zuid, is er automatisch de basis gelegd van de verkaveling van het Oud-Bildt in 8 hoofdstroken, van Dijkshoek tot de Oostrand van Oud Monniken Bildt. Deze zijn ook terug te zien op de gekleurde kaart van Schotanus 1718 afb. 3. In afb 4. Is dit te zien op ‘t BILDTGIS. Ik kom hier nog op terug in het venster over de verkaveling van het Bildt.

Afb. 2 Bill Wegen, Vitus von Drachsdorff origineel ca 1504

Afb. 3 Schotanus, 1718 gekleurd.

Afb. 4. BildtGIS 2022